IT-TIELET HADD MATUL IS-SENA (2019) IL-QAWWA TAL-KELMA TA’ ALLA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 26 January 2019
Last Updated Saturday, 26 January 2019

Din
hija il- Liturgija tat-tielet Hadd matul is-sena (2019) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Kemm
rigali tana Alla biex jassigura s-Salvazzjoni tag'na! Kemm g'ajnuniet imprezzabbli! Sa tana lil Ibnu biex b'all-&aruf
tat-Testment l-Antik, ji!i maqtul biex jin'eles mill-'tija l-poplu. Il-Li!i Qaddisa tg'id li min jidneb imut g'ax
id-dnub joqtol u dan il-fatt ma jista’ jbiddlu 'add, lanqas Alla
l-Imbierek. Fejn hemm id-dnub hemm
il-Mewt u ma tistax te|isti l-&ajja. Tista’ tiekol, tixrob, tixxala, ta'dem,
t'ossok b’sa''tek... jekk dnibt inti mejjet, u mejjet bis-serjetà fuq livell
ontiku u psikolo!iku profond 'afna. U
jekk inti mejjet int ma tistax t'obb g'ax i'obb biss min hu &aj.

Kien
g'alhekk li deher esù Kristu fid-dinja, g'ax il-bnedmin kollha dinbu u
g'alhekk kul'add kien mejjet, tg'id l-Iskrittura. Hu miet biex jilqa’ fuqu dak li suppost waqa’
fuq ras il-midneb. Din hi l-Im'abba
enormi tal-Missier. Dan hu l-mod
wa'dieni kif seta’ jin'eles il-bniedem mill-mewt li hi l-frott naturali
tal-qag'da midinba li fiha nitwieldu.
Dan hu l-ikbar rigal, l-ikbar grazzja li seta’ jag'tina Alla, g'ax fi
Kristu tana kollox.

Imma
ter!a, tana 'afna, 'afna iktar g'ajnuniet biex a'na ng'arfu dan il-Misteru hekk
tal-g'a!eb li hu l-offerta ta’ Kristu g'al kull wie'ed/wa'da minna. Tana l-Kelma tieg'u! Alla jkellimna b’'afna
modi. Ikellimna anke bl-Istorja tag'na. Lill-Knisja jkellimha bis-sinjali
ta|-|minijiet. Imma g'andna rigal enormi
fil-Kelma miktuba tieg'U: l-Iskrittura, il-Bibbja. Fuq il-Bibbja huwa bba|at il-messa!! s'i' li
l-Knisja dejjem wasslet lid-dinja f’kull !enerazzjoni.

Imma
wie'ed jista’ jkun “reli!ju|” 'afna bla ma jkun jaf wisq il-Kelma ta’
Alla. Kif jista’ jkun dan? G'ax ir-reli!jo|ità hi kwalità naturali
fil-karattru tal-bniedem. Tista’ tkun
“reli!ju|” bla ma tkun Nisrani.
In-Nisrani jg'ix bil-Kelma ta’ Alla li tikkon entrah fuq il-Misteru
tal-G'id ta’ Kristu, l-uniku Salvatur li g'andu, u fuq l-Ewkaristija,
il-Pre|enza 'ajja tal-Mulej f’&ajtu.

Fl-E|ilju,
I|rael g'adda minn mument storiku tassew kiefer. Imma Alla ppermetta dan, anzi kien il-kaw|a
prin ipali ta’ din l-esperjenza qarsa, g'ax il-poplu kellu b|onn jag'mel qab|a
fil-Fidi li wa'du ma kien se jag'milha qatt.
Dan ji!ri lilna wkoll, fuq livell personali, fl-Istorja tag'na. Alla jippermetti li ti!ri xi 'a!a li a'na ma
nifhmuhiex u n'ossu li Alla g'eb mix-xena, waqt li jkun Hu li jkun qed imexxi
kollox! L-E|ilju kien esperjenza
po|ittiva mmens g'al I|rael. Il-poplu
ssaffa minn 'afna “'merijiet” reli!ju|i li kien tg'abba bihom. Hu veru li kien tilef it-Tempju u l-Litur!ija
Qaddisa, imma dawn l-affarijiet ma kienx g'adu ju|ahom b’qalb sin iera u l-qima
tieg'u kienet saret u|anza, drawwa, wirja minn barra ta’ m'abba li ma kinitx
te|isti minn !ewwa.

Fl-E|ilju,
I|rael tilef it-Tempju imma skopra is-Sinagoga!
Fis-Sinagogi li bdew jidhru ’l hawn u ’l hemm kull fejn tferrex il-poplu
bdiet issir Litur!ija sempli i tal-Kelma ta’ Alla. Qabel, ir-relazzjoni tal-poplu ma’ Alla
kienet ibba|ata fuq sagrifi ji ta’ kull tip u pre etti/dmirijiet. Fid-dawl !did tal-Kelma bdew jindunaw kemm
kbira kienet il-fedelta ta’ Alla, kemm tal-g'a!eb l-G'a|la ta’ I|rael minn fost
il-popli kollha. Dan, u fuq kollox
il-kitbiet tal-profeti, sar il-fara! tal-poplu u nbniet Fidi !dida li saret
is-sinsla tal-!ens mag'|ul. Minn hawn
bdiet l-istennija tant twila tal-Messija li kellu ji!i u li kellu jkun il-frott
ewlieni tal-Istorja kollha ta’ I|rael.

L-Ewwel
Qari

Dan
il-qari huwa mportanti 'afna g'ax se naraw kif kienet issir i -
elebrazzjoni
tal-Kelma e|att wara li ntemm l-E|ilju u l-poplu kien qed jirritorna lura lejn
artu. Esdra l-qassis kien fuq
pjattaforma, g'oli iktar mill-poplu biex ikun jista’ jarah kul'add, u wara li
n!ab ir-romblu tal-Iskrittura b’qima kbira, beda jaqra fit-tul minnu. A'na nafu li beda jaqra mill-Ktieb tad-Dewteronomju,
ktieb li g'al 'afna |mien kien mitluf, imma li partijiet minnu kienu re!g'u
instabu. Il-pjazza kienet mimlija
bin-nies, kul'add jisma’ b’attenzjoni kbira.

Mhux
ajta li wie'ed jisma’! Illum 'afna
iktar minn dak in-nhar! Is-Smig' tal-Kelma
bil-widnejn profondi tal-qalb huwa totalment grazzja, rigal ta’ Alla, li jista’
jag'tihulek u jista’ ma jag'tihulekx.
Il-poplu kellu widnejn biex jisma’ g'ax widnejh “t'ammlu”
mill-esperjenza ta’ tbatija li kien g'adda minnha. Bniedem aljenat ma jisma’ xejn! &afna nies jintilfu fuq ix-xejxi tad-dinja u
jitilfu t-Te|or il-Kbir g'ax widnejhom mi|duda, u anke jekk imorru l-Knisja, ma
jisimg'ux g'ax il-Kelma ma tag'milx sens g'al &ajjithom.

Mill-banda
l-o'ra hemm nies li g'andhom g'atx g'all-Kelma.
Imma xorta wa'da, anke dawn jistg'u jisimg'u u ma jisimg'ux. Huwa l-Ispirtu s-Santu li jag'mel 'u!!ie!a
nar mill-Kelma Qaddisa u din issa''an il-qalb li qabel kellha id kies'a tag'fas
madwarha. Wie'ed jista’ jisma’ l-istess
kelma disg'a u disg'in darba bla ma tg'idlu xejn, imbag'ad f’daqqa wa'da
jismag'ha l-mitt darba u qisu qed jismag'ha g'all-ewwel darba! Dan hu li jag'mel l-Ispirtu s-Santu. Jekk jag'millek “underlined” Kelma wa'da, din
tkun bi||ejjed biex tibdillek qalbek u timlihielek.

Il-poplu
beda jibki quddiem il-Kelma g'ax urietu r-rejaltà miskina tieg'u. Il-Kelma kapa i tixlik biex tfejqek mill-mard
tieg'ek. Importanti li jien u int
ikollna esperjenza tad-dmug' g'ax dan jindika sog'ba sin iera u xewqa ta’
twelid !did. Wara l-qari tal-Kelma, l-Litur!ija
g'addiet g'at-tifsir tag'ha (l-Omelija) u hu hawn li min kien qed imexxi beda
jfarra! lill-poplu u jag'millu kura!! g'ax Alla dejjem i'enn g'al kull min juri
sinjali ta’ konver|joni sin iera.

Qari
mill-Ktieb ta’ Ne'emija. 8, 2-4a, 5-6,
8-10

F’dak i|-|mien: Esdra
l-qassis !ieb il-Li!i quddiem il-!emg'a, li kienet mag'mula minn ir!iel, nisa u
o'rajn, li kienu jifhmu dak li jisimg'u. U
mis-seb' sa nofsinhar qara minnu quddiem l-ir!iel, in-nisa, u dawk li kienu
kapa i jifhmu, i'ares lejn il-misra' li hemm quddiem Bieb l-Ilma. U l-poplu
kollu kien attent jisma' l-qari tal-Ktieb tal-Li!i.   Esdra l-iskriba kien wieqaf fuq palk
ta' l-injam, li kienu waqqfu g'all-okka|joni.

Mbag'ad Esdra feta' il-Ktieb u rah kul'add jag'mel dan billi kien
fil-g'oli 'l fuq mill-poplu kollu. U meta feta' il-ktieb kul'add qam bilwieqfa. U Esdra bierek il-Mulej,
Alla l-kbir, u l-poplu kollu b'idejh merfug'in 'il fuq wie!eb: "Amen,
amen." U nxte'tu g'arkubbtejhom b'wi hom ma' l-art jag'tu qima
lill-Mulej.

Bdew jaqraw mill-Ktieb tal-Li!i b'mod li jiftiehem, fissruh, u spjegaw
il-qari. Mbag'ad il-gvernatur, Esdra, il-qassis u skriba, u l-Leviti li
kienu qeg'din jg'allmu lill-poplu, qalu lin-nies kollha: "Dan hu jum
qaddis, ikkonsagrat lill-Mulej Alla tag'kom. Titnikktux u tibkux!" G'ax
il-poplu kollu kien infexx jibki meta sama' kliem il-Li!i.   U
|iedu jg'idulhom: "Morru u kulu la'am imsemmen u ixorbu nbid 'elu, u lil
dak li ma 'ejjewlu xejn ibag'tulu sehem minn dak li g'andkom. Dan hu jum qaddis
g'all-Mulej. La ssewwdux qalbkom, g'ax il-fer' tal-Mulej il-qawwa
tag'kom."

Salm Responsorjali

Salm 19 huwa innu ta’ fo'rija g'al-Li!i ta’
Alla. A'na lkoll nafu li wie'ed jista’
jg'id kemm irid li jemmen f’Alla u j'obbu, imma l-Fidi trid tidher fl-g'emil
inkella ma tkun Fidi xejn. G'alhekk
'ajja morali tajba hi essenzjali mmens g'an-Nisrani. Anzi, il-Fidi vera u matura, minnha nnifisha
tnissel frott morali b'alma si!ra, meta jasal |mienha li tati l-frott tag'tih
bla sforz ta’ xejn, anzi b’mod naturali.
Jekk mill-banda l-o'ra, “Nisrani” jg'ix b'alma jg'ixu l-pagani, u
kultant ag'ar, allura mhux veru li g'andu l-Fidi.

Imma rridu noqog'du attenti fuq dan. Inti ssalva mhux g'ax tg'ix tajjeb biss i|da
g'ax temmen fil-merti li kiseb g'alik esù Kristu bil-Misteru tal-G'id
tieg'u. Min jimpressjona ru'u bl-opri
tajba li jag'mel hu, u jag'mel lista tag'hom, ikun qed jaqa’ fl-i|ball g'ax
isir fari|ew supperv u lest li jibda ji!!udika lil min ma jit'abatx b'alu. Bniedem b'al dan hu g'adu ta’ Kristu anke
jekk in-nies ta'sbu “!ust”. Jekk l-opri
tag'na huma bi||ejjed biex insalvaw, g'alfejn kellu Kristu jbati dik it-tbatija
kollha, imut mewt umiljanti, g'arwien imdendel fuq salib, u fl-a''ar jeg'leb

il-mewt li tifni lilna lkoll? G'alfejn
dan kollu? G'alfejn din l-Istorja tas-Salvazzjoni
jekk jien kapa i nsalva lili nnifsi?

Niffissaw g'ajnejna fuq il-Kur ifiss li minnu
tnixxi s-salvazzjoni tag'na u minn imkien ie'or. Imbag'ad, meta l-Fidi tag'na tkun tassew
safja, jinbtu kemm trid opri qaddisa, mhux bil-'ila tag'na imma bil-merti ta’
Kristu li miet biex a'na nitwieldu mill-!did fiH. Mhux l-opri li jsalvawna imma l-Fidi tag'na
f’dak li g'amel Kristu g'alina.
Mill-banda l-o'ra Fidi li ma twellidx opri li ji!bdu lill-o'rajn lejn
Kristu, ma hi Fidi xejn.

Ritornell:
Il-kliem tieg'ek, Mulej, huwa spirtu u 'ajja.

Salm 19

Il-li!i tal-Mulej perfetta, u tag'ti l-'ajja;

ix-xhieda tal-Mulej hi sewwa, u tg'allem
lil min ma
jafx.

Il-pre etti tal-Mulej dritti, u jferr'u l-qalb;

il-kmandament tal-Mulej safi, u jdawwal
l-g'ajnejn.

Il-bi|a' tal-Mulej sin ier, u jibqa' g'al dejjem;

il-!udizzji tal-Mulej sewwa, u mseddqa
g'alkollox.

&a jkunu milqug'a quddiemek

kliem fommi u 'sieb qalbi,

Mulej, blata tieg'i u feddej tieg'i.

It-Tieni Qari

Issa
g'andna qari twil minn San Pawl li jitkellem fuq xi 'a!a mportanti 'afna
fil-&ajja tan-Nisrani u tal-Knisja: il-kari|mi jew talenti li Alla j|ejjen lil
kull min jemmen f’Ibnu. San Pawl jis'aq
fuq l-importanza ta’ kull wie'ed minna f’g'ajnejn il-Mulej. Hu jqabbel lill-Knisja b'ala !isem, il- isem
ta’ Kristu li hu r-Ras. Fil-!isem kollox
hu mportanti. A'na lkoll niswew il-prezz
tad-Demm ta’ Kristu u Alla lest jaqleb id-dinja ta’ ta't fuq biex isalvana u ma
j'alliniex nintilfu g'al dejjem.

G'all-!id
tal-Knisja (u mhux g'as-sodisfazzjon tag'na!), Hu j|ejjinna b’xi kari|ma, jew
kultant, iktar minn wa'da wkoll. &add
m’g'andu d-dritt jintefa' b’dan g'ax ikun qed jisraq il-Glorja lil Alla. G'alhekk San or! Preca kien jis'aq tant fuq
l-intenzjoni retta, u din mhi fa li xejn.
Il-qaddej sin ier ta’ Alla jitlob u jitlob biex dak li kapa i jag'mel,
jag'mlu b'ala qaddej li ma jiswa xejn.
Wie'ed katekista mag'ruf darba qal: A'na bi a arruta ma'mu!a f’idejn
Alla. Bina hu jnaddaf il-'!ie! tat-tieqa
biex dak li jkun jara x-xena meraviljuu|a tal-“Art Imweg'da”. Imbag'ad i - arruta Alla jitfag'ha fil-landa.

Din
hi l-umiltà tal-bniedem ta’ Alla.
Il-kari|mi huma ta’ Alla wa'du.
Hu jislifhom lilna biex ng'inu lil 'utna. Min jinqeda bihom biex jerda’ l-istima u
jkabbar ismu, ir-rigal di!a jkun 'adu u m’g'andu jistenna xejn ming'and Alla.

Qari
mill-Ewwel Ittra ta’ San Pawl Appostlu lill-Korintin. 12, 12-30

B'alma l-!isem hu wie'ed u
fih 'afna membri, u l-membri kollha tal-!isem, g'ad
li huma 'afna, jag'mlu !isem wie'ed, hekk ukoll Kristu.   G'ax a'na wkoll, lkoll tg'ammidna fi Spirtu wie'ed

biex nag'mlu !isem wie'ed, sew Lhud sew Griegi, sew ilsiera sew 'ielsa, u lkoll
xrobna minn Spirtu wie'ed.

Issa l-!isem m'huwiex
membru wie'ed, imma mag'mul minn 'afna membri. Kieku s-sieq kellha tg'id: "Ladarba m'iniex l-id,
jien m'iniex bi a mill-!isem," b'daqshekk m'hijiex parti mill-!isem? U kieku l-widna kellha
tg'id: "Ladarba m'iniex l-g'ajn, jien m'iniex bi a mill-!isem,” ma jkunx
ifisser b'daqshekk li hi m'hijiex bi a mill-!isem.

Kieku l-!isem kollu kien g'ajn,
fejn kien ikun is-smig'? U kieku kien kollu
smig', fejn kien ikun ix-xamm?   I|da
Alla qieg'ed il-membri fil-!isem kull wie'ed f'postu, kif g'o!bu hu.   Kieku kollha kellhom
ikunu membru wie'ed, fejn hu l-!isem?
 Imma 'afna, iva, huma l-membri, i|da wie'ed hu l-!isem.   L-g'ajn ma tistax tg'id
lill-id: "Jiena ma g'andix b|onnok,” anqas ir-ras ma tg'id lis-saqajn:
"Ma g'andix b|onnkom.”   Mhux
hekk biss, imma l-membri tal-!isem li jidhru l-aktar dg'ajfa, huma
l-aktar me'tie!a; u
dawk li nqisu bl-inqas !ie' fil-!isem, lil dawn l-aktar li nie'du
'siebhom; u 'l dawk li ma g'andhomx !miel, nlibbsuhom b'aktar !miel; g'ax il-membri sbie' ma
g'andhom b|onn xejn. Alla imma bena l-!isem b'mod li |ejjen b'aktar !ie' lil
dawk li je'ti!uh l-aktar. B'hekk
ma jkunx hemm firda fil-!isem, imma l-membri kollha ja'sbu f'xulxin; jekk membru jbati, ibatu
lkoll mieg'u; jekk membru jing'ata l-!ie', jifir'u lkoll mieg'u.

Intom il-!isem ta'
Kristu, u kull wie'ed minnkom membru tieg'u. Lil xi w'ud Alla qeg'edhom fil-Knisja fl-ewwel post
b'ala appostli, it-tieni b'ala profeti, it-tielet b'ala g'alliema. Mbag'ad
id-don tal-mirakli, mbag'ad id-don tal-fejqan, l-g'ajnuna, it-tre!ija, u d-don
ta' ilsna diversi. Jaqaw
ilkoll appostli? Lkoll profeti? Lkoll g'alliema? Lkoll bid-don tal-mirakli? Lkoll g'andhom id-don
tal-fejqan? Lkoll jitkellmu bl-ilsna? Lkoll ifissru?

Evan!elju

L-Evan!elju jer!a’ je'odna lura lejn is-su!!ett tal-Kelma ta’ Alla. Kristu jinsab fis-Sinagoga, pre|enti
g'al-Litur!ija tal-Kelma. Hu kien jaf li
l-Kelma l-'in kollu kienet titkellem fuqU.
Hu kien il-Kelma ta’ Alla li nkarnat ru'ha, saret la'am fiH. Kien jaf li
Hu kien Dak li 'abbru l-profeti. Kien
jaf ukoll li hu kien Dak li kienu xbieha tieg'U is-sagrifi ji kollha tal-Patt
il-Qadim li issa kien g'adda |mienu.

Kien jaf li l-Missier bag'tu biex ikun is-Sagrifi ju Wa'dieni li kien
jiswa bi||ejjed biex jitfi g'al kollox is-sagrifi ji kollha tar-reli!jonijiet
kollha. Hu kien jaf li Hu kien l-A'bar
it-Tajba g'all-fqajrin li kienu bla Tama, g'all-g'omja li ma setg'u jaraw
'niena mkien, g'at-torox li qatt ma semg'u Bxara li ferr'ithom, g'all-bniedem
imjassar u maqful !ewwa li b'al g'asfur maqful !o ga!!a, nesa kif itir, kif
jifra'.

Hu jg'id: “Din il-kitba se''et illum, intom u tisimg'u.” Imma hekk ukoll jg'id in-Nisrani li g'alih
il-Kelma hi l-ikel ta’ kuljum. Hu jaf li
l-Istorja tieg'u hi miktuba, mni||la fl-Iskrittura. Hu jaf li l-Iskrittura titkellem fuqu; li
fiha jsib is-sens g'al &ajtu. In-Nisrani
jaf li jekk jifta' il-Ktieb Qaddis hu se jsib quddiem g'ajnejh il-Kelma qisha
nar li ssa''an, iddawwal, u wkoll, ta'raq is-sadid.

Hi 'asra li ftit jinteressahom li jid'lu ’l !ewwa f’dan ir-rigal enormi
li hi l-Kelma, li wara kollox hi Kristu nnifsu.
“Verbum Dei caro factum est!”
“Il-Kelma ta’ Alla saret la'am!”
Il-Kelma mhix tag'lim biss, mhix xi 'a!a g'al min hu ntelli!enti
biss. Il-Kelma ta’ Alla hi !rajja,
storja li tkellem lil kul'add.
It-tag'lim hu mportanti, imma fuq kollox il-Kristjane|mu huwa
esperjenza, !rajja, laqg'a 'ajja ma’ esù Kristu.

Versett:
Hallelujah. Il-Mulej bag'atni biex inwassal il-Bxara t-Tajba
lill-fqajrin u n'abbar il-'elsien lill-imjassrin. Hallelujah.

Bidu tal-Evan!elju ta’ San Luqa. 1, 1-4;
4, 14-21

Bosta kienu dawk li 'adu
f'idejhom ix-xog'ol li ji!bru bl-ordni f'rakkont wie'ed il-!rajja li se''u
fostna, kif g'addewhom lilna dawk li sa mill-bidu rawhom b'g'ajnejhom
stess u saru ministri tal-kelma. Hekk ukoll jien, g'a|i|
Teofilu, wara li bir-reqqa kollha qg'adt infittex it-tag'rif dwar kull ma !ara
sa mill-bidunett, deherli li g'andi niktiblek kollox 'a!a
b''a!a, biex tag'raf sewwa l-verità s'i'a dwar kull ma tg'allimt.

 esù, bil-qawwa ta'
l-Ispirtu, re!a' mar il-Galilija; u l-fama tieg'u xterdet ma' dawk l-in'awi
kollha, g'ax hu kien jg'allem fis-sinagogi tag'hom fost it-tif'ir
ta' kul'add.

Jum wie'ed, esù !ie
Nazaret fejn kien trabba. Da'al fis-sinagoga tag'hom, kif kien imdorri
jag'mel nhar ta' Sibt, u qam biex jaqra. Tawh f'idejh il-ktieb ta'
Isaija l-profeta, fet'u u sab fejn kien hemm miktub dan li !ej:

'L-Ispirtu
tal-Mulej fuqi,

g'ax hu kkonsagrani,

Bag'atni n'abbar il-'elsien lill-imjassrin,

nwassal il-bxara t-tajba lill-fqajrin,

u d-dawl mill-!did lill-g'omja,

nrodd il-'elsien
lill-ma'qurin

u nxandar sena tal-grazzja tal-Mulej.’

Mbag'ad ra!a' g'alaq
il-ktieb, tah lura lill-qaddej u qag'ad bilqieg'da. G'ajnejn kul'add
fis-sinagoga kienu msammra fuqu. U beda jg'idilhom: "Din
il-kitba se''et illum, intom u tisimg'u."